

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/90/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1318201494
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1318201494.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudkýň JUDr. Ivany Štiffovej a Mgr. Daniely Drnákovej v spore žalobcu: C. C., L. XX.XX.XXXX, I. X/X, J., zastúpeného: SVITOK a spol., s.r.o., Tomášiková 23/C, Bratislava, IČO: 36 863 980, proti žalovanému: Stredná odborná škola polygrafická, Račianská 190, Bratislava, IČO: 00 894 915, zastúpenému: Mgr. Beáta Kartíková s.r.o., Gazdovský rad 2, Šamorín, IČO: 48 214 337, za účasti intervenienta na strane žalovaného: ČSOB Poist'ovňa, a.s., Žižkova 11, Bratislava, IČO: 31 325 416, o náhradu škody 2.207,50 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 21C/30/2018-362, zo dňa 21.1.2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal proti žalobcovi náhradu trov konania v pomere úspechu 100 %.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 28.2.2018 domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 2.207,50 eura s 5 % ročným úrokom z omeškania od 16.1.2017 do zaplatenia titulom náhrady škody. Skutkovo odôvodnil žalobu tým, že dňa 29.2.2016 v čase o 12:10 hod. v priestoroch žalovaného na hodine telesnej výchovy došlo k školskému úrazu, pri ktorom žalobca ako žiak Strednej odbornej školy polygrafickej - žalovaného utrpel zlomeninu dolného konca vretennej kosti a vyklbenie zápästia; školský úraz bol zaregistrovaný dňa 1.3.2016. Žalobca bol hospitalizovaný a podrobil sa operácii v nemocnici a podstúpil dlhodobú liečbu. V dôsledku predmetného školského úrazu vznikla žalobcovi škoda na zdraví vo výške 2.207,50 eura ako bolestné vyčíslené lekárske posudkom o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) zo dňa 16.12.2016 vypracovaného C. I. J. na 125 bodov v dôsledku zlomeniny dolného konca vretennej kosti liečenej operáciou a vyklbenie zápästia liečené operáciou. Výška náhrady za bolesť a SSU za rok 2016 je v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 36/2016, zo dňa 18.5.2016 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, teda u žalobcu výška náhrady za bolesť predstavuje 2.207,50 eura. V súlade so Školským poriadkom žalovaného platným od 1.9.2014 v čl. II bod 1 písm. n) „Každý žiak má právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi“, preto žalovaný zodpovedá žalobcovi za škodu na zdraví, ktorá žalobcovi vznikla na telesnej výchove v dôsledku úrazu. Žalobca listom zo dňa 30.12.2016 vyzval

žalovaného na náhradu škody 2.207,50 eura do 15.1.2017, ako i výzvou zo dňa 27.11.2017, avšak bezvýsledne.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštalácie ozrejmil, že hlavným predpokladom vyhovie žalobe žalobcu je súčasné splnenie podmienok vzniku zodpovednosti za škodu, a to vo vzťahu k žalovanému, keďže sa jedná o objektívnu zodpovednosť podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka (i) porušenie právnej povinnosti, ktorá spočíva v existencii takého úkonu, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, (ii) existencia škody, t. j. ujmy, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného a ktorá je objektívne vyjadriteľná peniazmi ako všeobecným ekvivalentom. Ujma spočíva v zmenšení majetku poškodeného, jedná sa o rozdiel v hodnote poškodeného majetku pred spôsobením škody a po jej poškodení. (iii) Príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, ktorá znamená, že medzi protiprávnym úkonom a škodou musí byť vzťah príčiny a následku. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Prítom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. - zavinenie, ktoré znamená psychický vzťah škodcu k protiprávnemu úkonu.

4. Vysvetlil, že podstatou hry nohejbalu je skutočnosť, že blokovať súpera je dovolené kdekoľvek, avšak len tak, že sa hráč musí dotýkať svojho hracieho poľa alebo naň po výskoku doskočiť. Platí pravidlo, že sa hráč nesmie dotknúť siete. Môže sa jej a upínacieho zariadenia dotknúť len za podmienky, že je MIMO ihriska a zároveň tým neovplyvní hru. Ak sa sieť dotkne lopta, nepovažuje sa to za medzidopad.

5. Čo sa týka porušenia právnej povinnosti žalovaným, túto žalobca odvodzoval od skutočnosti, že dňa 29.2.2016 ako študent W. O. SOŠ polygrafickej na hodine telesnej a športovej výchovy utrpel úraz - zlomeninu dolného konca vretennej kosti a vyklbenie zápästia ľavej ruky, ku ktorému úrazu malo dôjsť tak, že pri hre nohejbalu sa žiaci rozdelili do dvoch družstiev, pričom žalobca ako hráč jedného z družstiev, keď lopta letela smerom k nemu v snahe loptu odkopnúť na druhú stranu ihriska ešte pred jej dopadom na hraciu plochu, urobil pohyb proti lopte, vyskočil v snahe odohrať ju, pričom pri výskoku zavadil ľavou nohou o sieť, v dôsledku čoho stratil rovnováhu a dopadol ľavou rukou na stranu ihriska, na ktorej hral.

V čase úrazu vyučujúci pedagóg O. I. Č. ani iný pedagóg neboli prítomní v telocvični, čo považoval žalobca za mimoriadne závažné pochybenie, žalobca nebol poučený vyučujúcim pedagógom o pravidlách nohejbalu; v Tematickom pláne na školský rok 2015/2016 nebol predmetom nohejbal, ktorý mal byť schválený a zaradený do loptových hier; žalobca nebol poučený a oboznámený o zásadách bezpečného správania pri nohejbale a predvídateľných nebezpečenstvách pri hre nohejbalu.

6. Súd prvej inštalácie na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že skutočne dňa 29.2.2016 žiaci W. O., medzi ktorými bol aj žalobca, mali hodinu telesnej a športovej výchovy v škole žalovaného v telocvičniach žalovaného prepojených prechodnými dverami. V uvedený deň dievčatá W. O. cvičili vo veľkej telocvični a chlapci hrali nohejbal v malej telocvični, pričom vyučujúci (svedok) O. I. Č. sa nachádzal vo veľkej telocvični pri dievčatách, pričom cez otvorené dvere mal aj výhľad do malej telocvične, avšak na hraciu plochu nevidel. Na predmetnej hodine vyučujúci chlapcov rozdelil do dvoch družstiev za účelom hry nohejbalu, ktorý na hodinách telesnej výchovy hrávali už aj predtým. Tematickým celkom na hodinách v tom čase boli loptové hry Sálový futbal, medzi ktoré nepochybne možno zaradiť ako odnož i nohejbal. Ako mal súd prvej inštalácie ďalej za preukázané, žalobca hrával od 1. ročníka školského roku 2012/2013 na hodinách telesnej výchovy nohejbal, čo vyplýva zo záznamov v triednych knihách, navyše bol žalobca reprezentantom na obvodných kolách stredných škôl vo florbale (hra podobná nohejbalu), čo mal súd prvej inštalácie preukázané súpisťou žiakov z rokov 2015 a 2016. Priebeh skutkového deja, akým spôsobom došlo vôbec k vzniku úrazu u žalovaného, opisoval sám žalobca viacerými spôsobmi: v snahe odohrať loptu na druhú stranu ihriska ešte pred jej dopadom na hraciu plochu, žalobca urobil pohyb proti lopte, vyskočil v snahe odohrať loptu, pri výskoku zavadil ľavou nohou o sieť, v dôsledku čoho stratil rovnováhu a dopadol ľavou rukou na zem, lopta smerovala zhora na

žalobcu, ktorý sa k nej rozbehol v snahe ju vo vzduchu odkopnúť. Pri odkope sa mu ľavá noha zachytila do vnútra siete a po odkope lopty ako dopadával na zem, ho sieť vymrštila na druhú stranu siete a žalobca dopadol na ľavú ruku (výpoveď zo dňa 1.6.2021, č. I. 334 spisu), keď sa žalobca snažil loptu odkopnúť zachytil sa do slučky alebo oka siete a to ho vymrštilo pri dopade do salta, pretočil sa a padol na ľavú ruku na zem (výpoveď zo dňa 19.10.2021, č. I. 339 spisu). Ako teda vyplýva z opisu skutkového deja žalobcom, tento nie je jednoznačný, líši sa v opise, či pri snahe odkopnúť loptu túto aj skutočne odkopol, či po odkope a zamotaní sa mu nohy do siete dopadol na svoje hracie pole alebo na stranu súpera, či urobil salto po zamotaní sa mu nohy do siete. Ani svedkovia navrhnutí žalobcom nepotvrdili jednoznačne, ako došlo k priebehu deja a vzniku úrazu žalobcu, keďže výpovede svedkov sa výrazne odlišovali, líšili sa v uvádzaní počtu hráčov pri hre na predmetnej hodine telesnej výchovy, či žalobca loptu reálne odkopol alebo neodkopol, či žalobca po odkope dopadol na stranu svojho hracieho poľa alebo na stranu súpera, či sa v hre po úraze žalobcu v hre pokračovalo alebo nepokračovalo, kto okrem chlapcov W.. O. hrajúcich nohejbal bol prítomný v čase úrazu v telocvični. Priamym svedkom úrazu bol údajne len svedok C., svedok G. len predpokladal, ako mohlo dôjsť k úrazu a svedok E. úraz nevidel. Svedkyňa C.. G. uviedla, že po úraze, keď sa pýtala žalobcu, ako došlo k úrazu, jej on uviedol, že preskakoval sieť a zlomil si ruku. Zároveň i v opise príčin úrazu v lekárskom posudku o bolestnom a SSU zo dňa 16.12.2016 lekár vyhotovujúci posudok v príčinách vzniku poškodenia uviedol, že žalobca hral nohejbal a pri skoku cez sieť spadol na hornú končatinu, zápästie. K tvrdným porušeniam povinností zo strany žalovaného, od ktorých žalobca odvíjal svoj nárok mal súd prvej inštancie preukázané, že v čase vzniku predmetného úrazu sa vyučujúci O.. Č. ako telocvikár nenachádzal priamo v malej telocvični, v ktorej chlapci (medzi nimi i žalobca) hrali hru nohejbalu, avšak vyučujúci bol prítomný v druhej telocvični, ktorá bola oddelená s touto malou telocvičňou prechodnými dverami, ktoré boli v tom čase otvorené a vyučujúci mal výhľad do malej telocvične, avšak nie na celú hraciu plochu, na ktorej k úrazu žalobcu došlo, teda nebol priamym svedkom úrazu. Skutočnosť, že vyučujúci počas hodiny telesnej výchovy nebol bezprostredne prítomný pri hre nohejbalu, avšak bol prítomný v susednej telocvični a potom, čo mu niektorý žiak nahlásil, že u žalobcu došlo k úrazu, bezprostredne sa dostavil k žalobcovi a začal riešiť vzniknutú situáciu. Aj keď sa súdu prvej inštancie javilo, že k určitému porušeniu povinností zo strany vyučujúceho O.. Č. na predmetnej hodine telesnej výchovy 29.2.2016 došlo v dôsledku jeho neprítomnosti pri hre nohejbalu v malej telocvični; tento sa nachádzal v bezprostrednej blízkosti vo vedľajšej veľkej telocvični oddelenej otvorenými prechodnými dverami, odkiaľ mal výhľad do veľkej telocvične. Nemožno však pričítať porušenie povinností žalovaným tým, že vyučujúci by mal nepretržite sledovať plnoletých žiakov počas celej hodiny telesnej výchovy a predpokladať vznik nejakého úrazu, zvlášť keď žalobca so spolužiakmi hrávali loptové hry, medzi iným i nohejbal od 1. ročníka štúdia, s pravidlami hry nohejbalu bol oboznámený. Rovnako mal súd prvej inštancie preukázané zo zápisu o poučení žiakov, že žalobca bol riadne poučený o zásadách bezpečného správania v priestoroch školy, vrátane telovýchovných zariadení školy a o predvídateľných nebezpečenstvách vyplývajúcich z vyučovacieho procesu.

7. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie teda nemal preukázané porušenie povinností zo strany žalovaného zakladajúcich nárok na náhradu škody z nasledovných dôvodov:

(i) Žalobca a ani súd prvej inštancie nemal v konaní preukázaný jednoznačný priebeh škodovej udalosti - priebehu úrazu žalobcu na hodine telesnej výchovy dňa 29.2.2016, a to či k úrazu došlo v dôsledku preskoku žalobcu cez stredovú sieť, či žalobca dodržiaval pravidlá hry, keďže nebolo preukázané, akým spôsobom a ako odkopával loptu s poukazom na skutočnosť, či dopadol po zamotaní si nohy do oka siete na svoju hraciu plochu alebo na súperovu, a teda či si sám svojim zavinením neprivodil vznik škody (úrazu).

(ii) V prípade, ak by žalobca sieť preskakoval alebo v rozpore s pravidlami nohejbalu by si spôsobil to, že pri výkope lopty by sa mu noha zamotala do siete, išlo by z jeho strany o exces z pravidiel hry nohejbalu, ktoré pravidlá žalobca poznal, keďže od 1. ročníka štúdia bol tento šport pravidelne zaraďovaný do hodín telesnej výchovy, čo mal súd preukázané zo zápisov v Triednych knihách triedy žalobcu.

(iii) Vyučujúci O.. Č. nedal na predmetnej hodine telesnej výchovy pokyn, či podnet k prípadnému preskoku stredovej siete, či iným nepovoleným športovým úkonom, ktoré mali byť dôvodom vzniku úrazu žalobcu, bol prítomný v objekte telocvične (veľkej telocvični oddelenej otvorenými prechodnými dverami s malou telocvičňou).

(iv) Žalobca bol reprezentantom obvodového kola stredných škôl vo florbale, čo nepriamo potvrdzuje, že mal vedomosti o pravidlách loptových hier podobného typu (aj nohejbalu).

(v) Hra nohejbalu na predmetnej hodine telesnej výchovy bola v súlade s Tematickým plánom v školskom roku 2015/2016, o čom svedčí i zápis v triednej knihe (r. 2015/2016) prebraté učivo.

(vi) Žalobca bol poučený o zásadách bezpečného správania v priestoroch školy, vrátane telovýchovných zariadení školy a o predvídateľných nebezpečenstvách vyplývajúcich z vyučovacieho procesu.

(vii) Žalobca v čase predmetného úrazu bol plnoletým, ktorý ako študent W.. O. strednej školy, reprezentant obvodných kôl stredných škôl vo florbale, bol na rozumovej a duševnej úrovni chápať zmysel a posudzovať následky svojho konania, ako plnoletý si uvedomoval následky úkonov pri hre nohejbalu pri odkopnutí lopty, príp. skoku cez sieť či inom úkone, ktorý mal za následok vznik úrazu.

(viii) Hra nohejbalu na predmetnej hodine telesnej výchovy prebiehala podľa schváleného Tematického plánu na školský rok 2015/2016 (loptové hry, sálový futbal).

8. Súd prvej inštancie sa stotožnil s vyjadreniami žalovaného a intervenienta, že ak si žalobca spôsobil škodu na zdraví - úraz vlastným pričinením, táto škoda bola spôsobená jeho zavinením porušením prevenčnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, preto žalobca si v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka znáša škodu sám. Považoval za potrebné taktiež poukázať na skutočnosť, že sporové strany, ako aj svedkovia C., G. sa vyjadrili, že predmetnému úrazu žalobcu nebolo možné žiadnym spôsobom zabrániť, teda ani žalovaný svojim konaním žiadnym spôsobom nemohol škodu zabrániť, a preto bezprostredná neprítomnosť pri úraze vyučujúceho O.. Č. nezakladá porušenie povinnosti žalovaným vo vzťahu k žalobcovi. Súd prvej inštancie sa pritom taktiež stotožnil s tvrdeniami intervenienta, že aj keby došlo k úrazu žalobcu tým, že sieť nepreskakoval a robil úkony v súlade s pravidlami hry (čo však žalovaný nepreukázal dostatočne), jednalo by sa o náhodu, za ktorú žalovaný nezodpovedá. Na základe vykonaného dokazovania preto súd prvej inštancie ustálil, že práve žalobca si sám zavinil vznik škody v dôsledku úrazu tým, že porušil § 415 Občianskeho zákonníka.

9. Pokiaľ ide o výšky škody, tak žalobca si uplatnil ako bolestné vyčíslené lekárske posudkom o bolestnom a SSU zo dňa 16.12.2016 vo výške 2.207,50 eura; výška škody nebola sporovaná.

10. Ani podmienka preukázania príčinnej súvislosti medzi konaním, príp. opomenutím žalovaného a vzniknutou škodou žalobcovi v konaní taktiež preukázaná nebola, teda vôbec nebolo preukázané, žeby žalovaný, resp. vyučujúci telocvikár svedok O.. Č.S. bezprostrednou neprítomnosťou práve v okamihu vzniku úrazu žalovaného zavinil úraz žalovaného. Svedok sa nachádzal v susednej telocvični s otvorenými prechodnými dverami a nie je možné očakávať pri dospelých jedincoch vyžadovanie neustáleho nepretržitého sledovania žalobcu a spolužiakov pri sálovej hre nohejbalu, zvlášť keď žalobca (chlapci

W.. P. SOŠ polygrafickej) bežne na hodinách telesnej výchovy hrával nohejbal už i v predchádzajúcich ročníkoch a s pravidlami hry a bezpečného správania sa v telovýchovných zariadeniach poučený bol. Vzhľadom na skutočnosť, že pre vyhovenie žalobe žalobcu čo sa týka uplatňovanej náhrady škody - bolestného je potrebné súčasné splnenie vyššie uvedených predpokladov, avšak v konaní súd prvej inštancie nemal preukázané porušenie právnej povinnosti žalovaným, resp. žeby sa žalovaný správal v rozpore s dobrými mravmi; nemal súd prvej inštancie preukázanú ani príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a prípadným porušením právnej povinnosti žalovaným, nakoľko aj keby bezprostredná neprítomnosť vyučujúceho pri vzniku úrazu žalobcu mala byť porušením právnej povinnosti, nakoľko žalovaný sa z tejto povinnosti vyvinil tým, že v konaní mal súd prvej inštancie za preukázané, že žiadnym spôsobom nebolo možné úrazu zabrániť.

11. Keďže dôkazné bremeno v spore je v tomto prípade na žalobcovi, súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním nemal preukázané porušenie povinnosti zo strany žalovaného podľa § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona, čl. II bod 1 písm. n) Školského poriadku žalovaného, nakoľko nebol dostatočne a bezpečne preukázaný skutkový dej, ktorý predchádzal vzniku úrazu, predovšetkým, či žalobca realizoval nedovolené úkony pri hre nohejbalu, teda či preskakoval stredovú sieť alebo nie, z čoho by vyplývalo, že si sám svojim konaním zavinil vznik škody zanedbaním svojej prevenčnej povinnosti.

12. Na uvedenom základe za použitia § 144 ods. 1 písm. o), § 152 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z. (školský zákon), § 415, § 420 ods. 1, ods. 2, ods. 3, 441, § 444 Občianskeho zákonníka, Čl. 8 Základných princípov C. s. p.; z dôvodu nesplnenia podmienok priznania žalobcovi požadovaného nároku na náhradu škody, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

13. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného ako úspešnej procesnej strane priznal voči žalobcovi, ktorý bol v spore neúspešný, nárok na náhradu trov konania v pomere úspechu 100 %.

14. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právne ho posúdenia veci.

14.1 Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie, žalobca poukázal na skutočnosť, že má proti žalovanému právo na náhradu škody na základe § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona, podľa ktorého dieťa alebo žiak má právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi; toto ustanovenie sa nevzťahuje na škodu podľa osobitného predpisu. Žalobca má proti žalovanému právo na náhradu škody aj na základe článku II. bod 1. písm. n) Školského poriadku Strednej odbornej školy polygrafickej, podľa ktorého každý žiak má právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi. Uplatnený nárok opodstatňuje aj judikatúra súdov a v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 24.9.2013, sp. zn. 5Co/298/2013. Súd prvej inštancie však posudzoval vec podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň nesprávne označil zodpovednosť za škodu podľa tohto ustanovenia ako objektívnu (odsek 28 odôvodnenia napadnutého rozsudku). Podľa uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 329/2014, zo dňa 5.6.2014 „vzájomný vzťah jednotlivých režimov občianskoprávnej zodpovednosti za škodu a jednotlivých druhov tejto zodpovednosti sa riadi zásadou, že osobitná úprava ruší úpravu všeobecnú (lex specialis derogat legi generali). Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka sa použije, ak konkrétny prípad spôsobenia škody nespadá pod niektoré iné ustanovenie Občianskeho zákonníka o náhrade škody, ktoré ustanovuje osobitné podmienky (predpoklady) zodpovednosti za škodu, alebo ak zodpovednosť za škodu nie je osobitne upravená v inom zákone (Fekete, I. Občiansky zákonník. Komentár. Bratislava: Epos, 2007, s. 407)“. „Pri zodpovednosti za škodu sa uplatňuje nielen zásada, podľa ktorej osobitná úprava ruší úpravu všeobecnú, ktorá definuje vzťah jednotlivých režimov zodpovednosti za škodu, ale aj zásada jedného odškodnenia jednej škodovej udalosti.“ Právne posúdenie súdom prvej inštancie je preto nesprávne, keďže nepoužil správny právny predpis § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona, avšak nesprávne aplikoval na vec ustanovenia o všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie tak postupoval v rozpore s všeobecne akceptovanou zásadou, že osobitná úprava ruší úpravu všeobecnú (lex specialis derogat legi generali) a tým aj v rozpore napr. s citovaným rozhodnutím Ústavného súdu SR.

14.2 S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžik/1/2016, zo dňa 28.3.2018, vyčítal súd prvej inštancie, že sa nevyporiadal s podstatnou argumentáciou, ktorá spočívala v použití objektívnej zodpovednosti školy za vzniknutú škodu žiakovi podľa § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona a bez bližšieho zdôvodnenia aplikoval § 420 Občianskeho zákonníka. Takýto postup a nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku považoval žalobca za rozporné s požiadavkami na riadne odôvodnenia rozhodnutia súdu takým spôsobom, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

14.3 Vzhľadom na nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie analyzované vyššie, súd prvej inštancie vôbec neskúmal pre prípad podstatné skutkové okolnosti. S ohľadom na objektívny charakter zodpovednosti školy za škodu vzniknutú žiakovi podľa § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona by musel súd prvej inštancie dospieť k skutkovému zisteniu, že žalobcovi vznikla škoda na zdraví pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi.

15. Intervenient na strane žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Mal zato, že súd prvej inštancie správne právne posúdil druh zodpovednosti. Odcitoval § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona a uviedol, že jednotlivé atribúty vzniku nároku na náhradu škody nie sú upravené v školskom zákone, a preto je potrebné uplatniť Občiansky zákonník ako „lex generalis“, a to § 415 a § 420 Občianskeho zákonníka (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/59/2018). Nejedná sa teda o druh objektívnej zodpovednosti. Pokiaľ žalobca uvádza, že ním uplatnený nárok opodstatňuje aj judikatúra, nie je tomu tak. Žalobca uvádza len jediné rozhodnutie a toto rozhodnutie krajského súdu navyše nie je judikátom ani súčasťou tzv. ustálenej rozhodovacej praxe súdov, viac viď nižšie. Zároveň platí, že rovnako ako žalobca aj intervenient poukázal na rozhodnutie súdu rovnakej inštancie, avšak so záverom o subjektívnej zodpovednosti označeného

škodcu. Podľa aktuálnych trendov najvyššieho súdu je ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 6.3.2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017). Koľko nepublikovaných rozhodnutí môže predstavovať ustálenú súdnu prax zatiaľ nebolo predmetom posudzovania najvyššieho súdu, avšak podľa Ústavného súdu SR dve rozhodnutia nemôžu predstavovať ustálenú prax dovolacieho súdu (sp. zn. I. ÚS 115/2020). Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka sa použije, ak konkrétny prípad spôsobenia škody nespadá pod niektoré iné ustanovenie Občianskeho zákonníka o náhrade škody, ktoré ustanovuje osobitné podmienky (predpoklady) zodpovednosti za škodu, alebo ak zodpovednosť za škodu nie je osobitne upravená v inom zákone. Kameňom úrazu v danom prípade je ale práve fakt, že zodpovednosť za škodu nie je osobitne upravená v inom zákone. Tento princíp sa uplatňuje aj v prípade zodpovednosti školy a školského zariadenia za škodu pri úraze dieťaťa alebo žiaka, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s ním, pretože školský zákon neobsahuje osobitnú úpravu náhrady škody. Ustanovenie § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona síce zakotvuje právo dieťaťa/žiaka na náhradu škody, ktorá mu vznikne pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s ním, avšak v žiadnom prípade ho nie je možné považovať za osobitnú úpravu náhrady škody za školský úraz. Nakoľko prípad zodpovednosti školy alebo školského zariadenia za školský úraz nie je osobitne upravený v uvedenom zákone (ani v inom právnom predpise) použije sa na daný prípad § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za škodu. Táto zodpovednosť spočíva na zavinenom spôsobení škody, procesný prostriedok žalobcu o objektívnej zodpovednosti je nesprávny (rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/73/2019). Intervenient teda pripojil ďalšie rozhodnutie krajského súdu, ktorý zodpovednosť posudzuje ako subjektívnu. Spomínaný školský zákon obsahuje jednu jedinou vetu, ktorá je len zmienkou o náhrade škody a to Desiatej časti - Spoločné ustanovenia; § 144 Práva a povinnosti dieťaťa, žiaka a jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Predmetný názov príslušného § 144 z hľadiska gramatického výkladu pojednáva o právach a povinnostiach, však vôbec nepoužíva pojem zodpovednosti a tento pojem nie je upravený ani v samotnom texte § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona. Rovnako z jednej jedinej konkrétnej školského zákona vety nemožno vyvodit' nič iné ako to, že sa študent môže domáhať nároku na náhradu škody, ak vznikla pri výchove (vzdelávaní) v priamej súvislosti s nimi. Tiež žiadny iný druh výkladu neumožňuje dospieť k záveru o tom, že by školský zákon obsahoval osobitnú úpravu zodpovednosti. Právne posúdenie súdom prvej inštancie je preto správne, keďže aplikoval na vec ustanovenia o všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nejedná sa teda o druh objektívnej zodpovednosti, pričom ani objektívna zodpovednosť nie je zodpovednosťou absolútnou a platí, že príčinná súvislosť musí existovať pri každom druhu zodpovednosti, v danom prípade absentovala. Nedodržanie pravidiel športovej hry (napr. futbalu) spočívajúce v použití pravidla nedovoleného, zakázaného spôsobu hry treba posúdiť ako konanie odporujúce povinnosti počínať si tak, aby nedochádzalo k škodám na zdraví (§ 415 Občianskeho zákonníka), v dôsledku čoho ide o porušenie právnej povinnosti zakladajúcej zodpovednosť za škodu (§ 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o bezprostrednú príčinu vzniku úrazu, platí, že tento by vznikol, ak by aj bolo pravdou, ako úraz žalobca opísal (čo však preukázané nebolo a intervenient namietá), žalobcovi nanajvýš náhodou, ktorá ho postihla, za náhodou sa nezodpovedá a súčasne platí, že poškodený si škodu znáša sám v rozsahu, v akom bola spôsobená jeho vlastným konaním. Prevenčná povinnosť v § 415 Občianskeho zákonníka musí mať v jednotlivých prípadoch konkrétny obsah, svedkovia i žalobca sa zhodli na tom, že sa nedalo de facto urobiť nič, čo by mohlo škodu zabrániť, z čoho je zrejmé, že žalovaná nemohla porušiť svoju povinnosť v príčinnej súvislosti so škodou. Žalovaný nemôže byť zodpovedný za škodu spôsobenú predmetným úrazom žalobcovi: (i) žalobca utrpel škodu na hodine telesnej výchovy vlastným zavinením, (ii) žalobca aj svedkovia sa vyjadrili, že nik nedokázal predísť úrazu a teda je zrejmé, že ani prítomnosť pedagóga by nemohla vzniku úrazu zabrániť. V uvedenom prípade sa svedkovia vrátane samotného žalobcu zhodli na tom, že sa nedalo urobiť nič de facto nikým, čo by mohlo vzniku škody zabrániť. Za týchto okolností je potom zrejmé, že žalovaný nemohol porušiť svoju povinnosť v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Absentovali tu porušenie povinnosti i príčinná súvislosť ako nevyhnutné predpoklady zodpovednosti.

15.1 Žalobca v žalobe i vo svojich vyjadreniach od počiatku uvádzal ustanovenie školského zákona ako aj § 415 Občianskeho zákonníka (prevenčná povinnosť), o ktoré opieral nárok na náhradu škody. Pri

prevenčnej povinnosti je pritom zrejme, že táto je subjektívnym druhom zodpovednosti. Pokiaľ sa jedná o zodpovednosť podľa školského zákona, ako je uvádzané, zodpovednosť upravená v tomto zákone nie je, ak by sme to teoreticky pripustili, čo ale intervenient neprípúšťal, potom by aj tak otázne bolo, aký charakter má daná zodpovednosť. Všeobecná deklarácia, že má študent nárok na náhradu škody nevytvára o charaktere (druhu) zodpovednosti bez ďalšieho ako o objektívnej zodpovednosti. Navyše žalobca druh zodpovednosti ako objektívnej neoznačil a výslovne netvrdil, pričom zároveň argumentoval § 415 Občianskeho zákonníka, ktoré je opakom (protipólom) objektívnej zodpovednosti. Za tejto situácie preto nemožno úspešne argumentovať pochybením zo strany súdu prvej inštancie. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania (vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.). Súd prvej inštancie dostatočne odôvodnil existenciu subjektívnej zodpovednosti podľa § 420 OZ, zjavne len omylom v odseku 28 odôvodnenia rozsudku použil pojem objektívna zodpovednosť, keďže v tom istom odseku uvádza zavinenie ako neklamný znak subjektívnej zodpovednosti. Ak by aj bolo došlo zo strany súdu prvej inštancie k nedostatočnému odôvodneniu rozhodnutia, čo intervenient namietal, aj tak by nebola daná taká intenzita porušenia, ktorá by umožňovala hodnotiť celé konanie ako nespravodlivé. V konečnom dôsledku je napokon podstatné predovšetkým to, že subjektívny druh zodpovednosti bol určený správne. Na dôvažok ešte pripomenul, že je tu absencia príčinnej súvislosti ako hlavného znaku aj objektívnej zodpovednosti (žalobca opakom neargumentuje/nevyvracia právne tento argument) ako aj argument, že objektívna zodpovednosť nie je absolútnou a aj z nej sa môže označený škodca vyviniť, čo aj učinil.

15.2 S ohľadom na objektívny charakter zodpovednosti školy za škodu vzniknutú žiakovi podľa § 144 ods. 1 písm. o) školského zákona by musel súd prvej inštancie dospieť k skutkovému zisteniu, že žalobcovi vznikla škoda na zdraví pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi. Súdne rozhodnutie trpí skutkovými vadami, ak bol nesprávne vytvorený jeho skutkový základ. Táto nesprávnosť môže byť spôsobená tromi príčinami, ktorými sú chybné vyhodnotenie návrhov na vykonanie dôkazov, nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov alebo predpoklad „dotvorenia“ skutkového stavu ďalšími prípustnými prostriedkami procesnej obrany či prostriedkami procesného útoku. (i) Nevykonanie relevantných navrhnutých dôkazov - žiadny dôkaz žalobcu súd prvej inštancie nezamietol a žalobca to ani netvrdí. (ii) Nesprávne skutkové zistenia z vykonaných dôkazov. (iii) Nedostatočnosť doteraz zisteného skutkového stavu z dôvodu prípustnosti jeho ďalšieho dotvárania novotami; žalobca netvrdí, že by tu mohol byť nejaký dôkaz, ktorý nemohol byť vykonaný a žiaden taký ani nenavrhne vykonať. Žalobcom označený odvolací dôvod nesprávnych skutkových zistení teda neobstojí. Nesprávnosť skutkových zistení musí byť založená na niektorej z troch príčin, v uvedenom prípade tak tomu ale nie je. Žalobca nesprávne zamieňa skutkový a právny stav veci a jeho posúdenie. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, keď vysvetlil, ktorými dôkazmi sa spravoval a ako ich vyhodnotil, napokon ani samotný žalobca neuvádza v tomto smere nič konkrétne. Nejaví sa, že by súd prvej inštancie vo všeobecnej rovine mal pochybnosti o tom, že žalobca utrpel úraz na hodine telesnej výchovy - len táto otázka má skutkový charakter. Súd prvej inštancie však spochybnil žalobcovu verziu o tom, ako k úrazu došlo, uvedené hodnotenie súdu prvej inštancie však žalobca nijako nenapáda a netvrdí, že by súd prvej inštancie dospel k nesprávne skutkovému záveru ohľadne priebehu úrazového deja. Naopak hodnotenie o objektívnom charaktere zodpovednosti a subsumovaní pod školský zákon, je už výsostne otázkou právnou a nie skutkovou.

16. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny. Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.9.2023 (§ 378 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 219 ods. 3 C. s. p.).

17. Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C. s. p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k zamietnutiu žaloby. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti žaloby, ako aj na posúdenie

relevantnosti tvrdení žalobcu na podporu podanej žaloby a žalovaného prednesených na jeho obranu. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 C. s. p. súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver o nedôvodnosti nároku žalobcu na náhradu škody na zdraví.

18. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C. s. p.) a v podrobnostiach poukazuje na skutkové a právne zdôvodnenie rozhodnutia, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými aspektmi predmetnej žaloby.

19. Súd prvej inštancie totiž v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne rozviedol rozhodujúci skutkový stav, opísal priebeh konania a uviedol stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, ako aj výsledky vykonaného dokazovania s tým, že citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na posudzovanú vec a z ktorých vyvodil právne závery a náležite ich vysvetlil; z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil prečo považoval žalobu za nedôvodnú; skutkové a právne závery súdu prvej inštancie tak nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku spĺňa požiadavky § 220 ods. 2 C. s. p. Za porušenie základného práva zaručeného v Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nemožno považovať to, že súd prvej inštancie zjavne neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/165/2011).

20. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie); o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach sporových strán).

21. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že právna úprava náhrady škody v Občianskom zákonníku je všeobecnou úpravou náhrady škody v občianskoprávných vzťahoch (§ 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o právnu úpravu náhrady škody v Občianskom zákonníku je treba zdôrazniť, že okrem všeobecnej zodpovednosti za škodu (§ 420, § 420a Občianskeho zákonníka), je právna úprava rozčlenená na osobitné druhy zodpovednosti (§ 421 až § 437 Občianskeho zákonníka). Za osobitný druh zodpovednosti je však treba považovať aj právnu úpravu, ktorá je predmetom právnej úpravy v Občianskom zákonníku, nie je však zaradená do vyššie uvedených ustanovení, ale vyplýva z právnej úpravy iných vzťahov upravených Občianskym zákonníkom alebo aj z iných právnych predpisov.

22. Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka sa použije, ak konkrétny prípad spôsobenia škody nespadá pod niektoré iné ustanovenie Občianskeho zákonníka o náhrade škody, ktoré ustanovuje osobitné podmienky (predpoklady) zodpovednosti za škodu, alebo ak zodpovednosť za škodu nie je osobitne upravená v ustanoveniach iného zákona tvoriaceho súčasť právneho poriadku Slovenskej republiky. Tento princíp sa uplatní aj v prípade zodpovednosti školy a školského zariadenia za škodu pri úraze dieťaťa alebo žiaka, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi, keďže zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov neobsahuje osobitnú úpravu náhrady škody. Ustanovenie § 144 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov síce zakotvuje právo dieťaťa alebo žiaka na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi, avšak v žiadnom prípade nie je možné považovať ho za osobitnú úpravu náhrady škody za školský úraz. Nakoľko prípad zodpovednosti školy alebo školského zariadenia za školský úraz nie je osobitne upravený v uvedenom zákone (ani v inom právnom predpise), použije sa na daný prípad § 420 Občianskeho zákonníka o všeobecnej zodpovednosti za škodu. Keďže táto zodpovednosť spočíva na zavinenom spôsobení škody, nebola odvolacia námietka žalobcu o objektívnej zodpovednosti žalovaného dôvodná. Hodno doplniť, že v odseku 28 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia použil súd prvej inštancie zjavne iba v dôsledku zrejmej nesprávnosti pojem

objektívna zodpovednosť, nakoľko v ostatnom texte totožného odseku odôvodnenia uviedol pojem zavinenia, ktorý je zákonným znakom subjektívnej zodpovednosti.

23. Ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka zakotvuje všeobecnú prevenčnú povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo (neminem laedere). Táto povinnosť je vyjadrená slovami, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/1996/2010). Ide o ochranu života a zdravia, o ochranu majetku, o ochranu prírody a ochranu životného prostredia. Preventívnu povinnosť ukladá § 415 Občianskeho zákonníka každému, t. j. tak fyzickým, ako aj právnickým osobám. Pri právnických osobách postihujú tieto preventívne povinnosti tie fyzické osoby, ktoré sú oprávnené a povinné za právnické osoby konať. Subjektom zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením prevenčnej povinnosti bude sama právnická osoba. Správať sa v rozpore so všeobecnou prevenčnou povinnosťou znamená správať sa protiprávne. Vždy je potrebné posúdiť, či škodlivý výsledok by nebol nastal aj bez tohto porušenia, teda či počínanie v súlade s prevenčnou povinnosťou bolo spôsobilé škode, ktorá vznikla, zabrániť.

24. Na margo námietky žalobcu, že súd prvej inštancie súd prvej inštancie vôbec neskúmal pre prípad podstatné skutkové okolnosti; odvolací súd pripomína, že riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo sa malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.3.2019, sp. zn. 3Cdo27/2019).

25. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 až § 211 C. s. p. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a pod. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods. 1 C. s. p.

26. Zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorý vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (Čl. 46 Ústavy SR). To znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch, z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie je vecou jeho vnútorného presvedčenia, jeho logického myšlienkového postupu. Právna úprava neurčuje, ako má súd hodnotiť dôkazy z hľadiska pravdivosti. Prisudzovanie hodnoty pravdivosti konkrétnemu dôkazu predpokladá, že sudca takýto dôkaz posudzuje najskôr izolovane, z hľadiska vierohodnosti toho, kto ho podáva, až potom môže súd pristúpiť k posudzovaniu, resp. k hodnoteniu všetkých dôkazov v ich vzájomnej súvislosti. Pod hodnotením dôkazov sa rozumie myšlienková činnosť súdu, ktorou je vykonaným dôkazom prisudzovaná hodnota závažnosti (dôležitosti) pre rozhodnutie, hodnota zákonnosti, hodnota pravdivosti, poprípade hodnota vierohodnosti. Pri hodnotení dôkazov z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti) súd určuje, aký význam majú jednotlivé dôkazy pre jeho rozhodnutie a či o ne môže oprieť svoje skutkové zistenia. Prostredníctvom hodnotenia dôkazov z hľadiska ich pravdivosti súd dochádza k

záveru, ktoré skutočnosti, o ktorých dôkazy informujú, možno považovať za pravdivé (dokázané) a ktoré nie. Vyhodnotenie dôkazov z hľadiska pravdivosti predpokladá tiež posúdenie vierohodnosti informácie podanej prostredníctvom dôkazu vzhľadom na druh dôkazného prostriedku a spôsob, akým sa podľa zákona vykonáva. Pri dôkaze výpovede svedka musí súd vyhodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím k tomu, aký má svedok vzťah k účastníkom konania a k prejednávanej veci. Celkové posúdenie z uvedených hľadísk potom poskytuje záver o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených (preukazovaných) skutočností.

27. Podstatou zistenia skutkového stavu veci je teda úsudok - záver sudcu o tom, ktoré z rozhodujúcich sporných skutočností sú pravdivé, t. j. ktoré z nich bude považovať za dokázané. Až súhrn týchto skutočností vytvára zistený skutkový stav. Predmetom odvolacieho prieskumu nie je potom vlastné „hodnotenie“ dôkazov súdu prvej inštancie, pretože nemožno „hodnotiť“ dôkazy „zhodnotené“, okrem tej procesnej situácie, kedy súdom prvej inštancie vykonané hodnotenie dôkazov je v rozpore s pravidlami logického myslenia alebo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Odvolací súd preto iba posudzuje, či v odôvodnení prvoinstančného rozhodnutia hodnotenie (inak pre rozhodnutie zásadne významných) dôkazov je alebo nie je v rozpore s pravidlami logického myslenia, a to vo väzbe na ďalšie dôkazné prostriedky; či informácie zachytené v tom - ktorom dôkaznom prostriedku sú rozdielne a súd prvej inštancie bez ďalšieho privileguje len určitý dôkaz, či určitú množinu dôkazných prostriedkov a ponecháva bez povšimnutia (komplexného či riadne odôvodneného hodnotenia) iný dôkaz, či zostávajúcu množinu dôkazných prostriedkov.

28. Námietka žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie vôbec neskúmal pre prípad podstatné skutkové okolnosti, neobstojí, nakoľko súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku podrobne v odsekoch 8 až 24 rozviedol podstatné skutkové zistenia, ktoré následne subsumoval pod správnu právnu normu a svoje závery podrobne vysvetlil v odsekoch 29, 31, 32 a 33; pretože žalobca v odvolaní žiadne konkrétne skutkové pochybenie súdu prvej inštancie nenapáda, či nespochybuje, odvolací konštatuje správnosť skutkových zistení.

29. A keďže žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ďalšie odvolacie námietky žalobcu preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

30. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému a intervenientovi na strane žalovaného priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mali v odvolacom konaní plný úspech.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).